

Motion till riksdagen 2013/14:Ju306

av **Carina Ohlsson och Agneta Gille (S)**

Rättstillämpningen när det gäller våldtäkt

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att på ett bättre sätt säkra rättstillämpningen när det gäller våldtäkt.

Motivering

Den senaste tiden har flera unga män friats efter att ha åtalats för våldtäkt, medhjälp till våldtäkt, sexuellt utnyttjande samt ofredande.

I flera rapporteringar i medierna från uppmärksammade fall så verkar det många gånger som om det är nästintill omöjligt att bli dömd för våldtäkt i Sverige. Av cirka 6 000 polisanmälningar för våldtäkt varje år leder endast omkring 200 till fällande dom. Trots att brister i utredningar och kunskap bland nämndemän, åklagare och domare påtalats om och om igen, är trenden att fler tilltalade frias. Kvinnor uppmanas att anmäla. Men till vilken nytta?

Domarna befäster ofta en syn på tjejers sexualitet som något som bokstaveligt talat erövrar av killar och kan tolkas som om den uppmuntrar killar att ignorera motstånd. Domstolarna visar ofta ett oacceptabelt lågt förtroende för dessa unga mäns förmåga att vara lyhörda inför vad en sexpartner inte vill. Följaktligen är det svårt att hålla dem ansvariga för sina handlingar och hela lagstiftningen sätts ur spel.

När domstolarna tolkat tjejens försök att visa att hon inte vill som ”en inledande tvekan” underminerar de hela sexualbrottslagstiftningen. Vad är då våldtäkt i lagens mening?

”Personer som är invecklade i sexuella aktiviteter med varandra gör ju naturligen saker med varandras kroppar på ett spontant sätt utan att fråga om den som berörs samtycker eller inte”, menar rätten i ett fall. I en ömsesidig relation mellan jämlika parter är det riktigt, men sådana är inte alla relationer. De sexuella aktiviteterna måste sättas i ett sammanhang.

Fel! Okänt namn på

Tjejjourer säger att de har kontakt med många tjejer som berättar att det som hände inte var okej och att de utsattes för en våldtäkt. Men de flesta anmäler inte, då de tyvärr inte har förtroende för vårt rättssystem och för att de är påverkade av den syn på sex som domstolarna ofta befäster; en tjejs tvekan är något som killar ska övervinna.

Kvinno- och tjejjourerna möter varje år tusentals unga av alla kön med frågor och funderingar kring våldtäkt och sexuella övergrepp. De gör vad de kan för att stödsökande ska känna tillit till och förstå sexualbrottslagstiftningen, men under rådande omständigheter är det svårt. En negativ spiral skapas både i rättstillämpningen och i det förebyggande arbetet mot sexuellt våld.

För att vända denna utveckling vill vi se följande:

- ? Attitydförändrande arbete inom hela rättskedjan från enskilda poliser till domare i Högsta domstolen.
- ? En granskning av orsakerna till att åtals- och lagföringsfrekvensen vid sexualbrott är fortsatt låg, till och med sjunkande.
- ? En tydligare prioritering av sexualbrott inom polisen och övriga rättskedjan för att höja kvaliteten på utredningarna.

Det finns stort utrymme för förbättring genom starkare ledarskap inom rättsväsendet och verklig politisk vilja. Det är dags att säkerställa att rättstillämpningen följer lagstiftarens intentioner.

Stockholm den 2 oktober 2013

Carina Ohlsson (S)

Agneta Gille (S)